

Ніна БАГНЮК

ДОЛЯ, ВРЯТОВАНА ВІД ЗАБУТТЯ

Гурток "Юний журналіст" педагогічного коледжу Кременецького гуманітарно-педагогічного інституту імені Тараса Шевченка, який працює при редакції інститутської газети "Замок", на початку квітня відзначатиме лише другий рік з часу свого заснування, але вже встиг започаткувати виключно оригінальну та нелегку для здійснення традицію — перемагати. Адже у перший рік своєї творчої діяльності гуртківці відважилися взяти участь у щорічному Всеукраїнському

конкурсі мультимедійних проектів "Врятувати від забуття", який проводить Міжнародний благодійний фонд національної пам'яті України у співпраці з органами державної влади, науковими установами, Київським міським Будинком учителя. І цим розпочали традицію перемагати: відзнята ними документальна стрічка "Зерна правди Марії Адамович" принесла їм II місце, впевненість у власних творчих силах і гаряче бажання вдосконалювати медійну майстерність. Готуючи відеосюжети для інститутської телемережі, гуртківці водночас працювали над новим документальним фільмом за тематикою згаданого Всеукраїнського конкурсу. Сюжет визначила керівник гуртка, редактор відділу студентської молоді газети "Замок", член НСЖУ Валентина Кашук. Якщо "срібна" документальна стрічка розповіла про життєві шляхи Марії Адамович — однієї із представниць відомої кременецької родини інтелігентів-патріотів, то змістом нового фільму стала доля ще однієї кременчанки — Лариси (Лесі) Томчук, медсестри Української

Повстанської Армії, котра в роки Другої світової війни лікувала поранених вояків із загону Крука, що базувався біля

с.Антонівці на Шумщині, а після війни відбула багаторічне ув'язнення в радянських таборач.

Жертовне життя жінки, яка юною дівчиною сміливо стала на шлях боротьби за свободу свого народу та незалежність української держави, зобов'язувало гуртківців до напруженої і вдумливої роботи, що ускладнювалась обмеженими часовими параметрами документального фільму, визначеними умовами Конкурсу. Треба віддати належне самій героїні фільму: пані Леся, незважаючи на свій поважний вік і стан здоров'я, в усьому сприяла юним кіномитцям: розповідала і переповідала на камеру важливі епізоди свого життя, надавала матеріали і фотодокументи, охоче спілкувалася з усіма членами творчої групи. І вже під час роботи над фільмом, і після її завершення гуртківці-медійники, за їх словами, відчували, як щемить серце не тільки від розповідей повстанської медсестри, а й від того, що для життя, яке вона

прожила, надто мало кількохвилинної конкурсної стрічки, а необхідний повнометражний документальний фільм. І далеко не односерійний...

Фільм отримав назву "Тополина доля" за повстанським псевдо Лесі Томчук — "Тополя". Відразу ж зауважимо, що героїня стрічки мало вірила в якийсь особливий успіх роботи, в те, що ці юні дівчата-гуртківці можуть створити фільм, що стане вартим уваги всієї України. Пані Леся просто не врахувала одного: повстанська медсестра Тополя робила свою героїчну справу у тому ж віці, в якому ці дівчата знімають фільм про неї. Символічно, вони були однолітками: і героїні фільму, і авторам стрічки — всім по 17 — 18 літ. Тільки в різні часи. Повстанській медсестрі Лесі Томчук — сім десятиліть тому, а Марії Івашук, Тетяні Гонтарук, Тетяні Клим'юк, Анні Козачок, Катерині Михайлюк, Світлані Стрихалюк — творцям фільму — сьогодні. Так нинішня юнь рятує від забуття юність воєнного лихоліття...

Журі Всеукраїнського конкурсу мультимедійних проектів "Врятувати від забуття" у складі народного артиста України, режисера кіностудії ім.О.Довженка Олександра Муратова (голова), заступника керівника Секретаріату Верховної Ради України з питань освіти і науки Олександра Домаранського, заслуженого діяча мистецтв України, члена НСПУ Віктора Женченка, головного редактора "Української літературної газети" Михайла Сидоржевського, директора Київського міського Будинку вчителя Лариси Мельник, розглянувши понад 700 конкурсних робіт, одностайно віддали I місце документальному фільму "Тополина доля". І навіть було підкреслено, що стрічка кременчан має настільки високий мистецький рівень і глибокий духовний зміст, що без всякого редагування чи правок може демонструватися на широкому телеекрані.

Не забувалися позитивні відгуки про Конкурс і його переможців у засобах масової інформації. Окремі видання наголошують, що молоді кременецькі кіноаматори випередили своїх колег із Києва, Криму, різних регіонів України, інші — цитують інтерв'ю з Марією Івашук, де дівчина підкреслює, що на Кременеччині проживає багато людей, життєва доля яких співзвучна з історичною долею України.

Проте необхідно відмітити ще один важливий момент. Перемога наших гуртківців посіяла в серцях юних журналістів зерна особливого милосердя: отримавши грошову винагороду вони використали для придбання двох слухових апаратів Ларисі Томчук, яку вже понад 30 років турбують серйозні проблеми зі слухом. Гуртківці вдячні за розуміння, підтримку та допомогу районному отоларингологу Шумської районної лікарні А.В.Зінку й обласному сурдологу Тернопільської університетської лікарні, кандидату медичних наук О.В.Говді.

Хай це буде маленькою вдячністю за великий подвиг. І щирою духовною взаємністю ровесників, між якими — часопростір у сімдесят літ. Адже гуртківці та їх героїня об'єдналися у фільмі: юні митці перенесли на екран те, що вона створила своїм власним жертовним життям. Що треба рятувати від забуття. Бо час неблаганний. Він вириває з наших лав тих, хто жертвував собою заради нашого майбутнього. Тому й не дарма фінальним акордом фільму стали слова:

Все менше їх — "Тополь", "Берізок" милих,
В яких жевріє іскорка життя,
До подружок приходять на могили...
Від смерті їх ми вберегти не в силах,
То ж прагнем врятувати від забуття.

Марія ІВАЩУК, власкор «Замку»

«ТОПОЛИНА ДОЛЯ» — У КАДРІ «ЮНОГО ЖУРНАЛІСТА»

Наш світ такий багатогранний, неосяжний, і пізнати всю його велич просто неможливо. Але з кожним днем необхідно відкривати для себе щось нове.

Такими відкриттями може пишатися гурток «Юний журналіст» Кременецького педагогічного коледжу. Я рада, що належу до цього дружнього колективу. Тут не кожен сам по собі, тут — всі за всіх. І успіхи, яких ми досягаємо, народжуються нашими спільними зусиллями.

Наш колектив ще зовсім молодий, та вже через кілька місяців роботи ми ризикнули стати учасниками Всеукраїнського конкурсу мультимедійних проектів «Врятувати від забуття», нашивидкуруч пізнавали всі таємниці творення фільму, долали чимало труднощів, ледве вкладаючись у час (нас запросили надто пізно!), проте завершили фільм у встановлені Конкурсом строки — і зовсім несподівано стали лауреатами II премії! Тоді нас зацікавила доля представниць відомої у Кременці родини українських інтелігентів Марії Адамович. Успіх надихнув і надалі продовжувати цю благородну роботу, адже людей непростой і жертовної долі чимало у нашому легендарному краї. Тому ідея рятувати їх від забуття стала одним із головних завдань нашої діяльності.

Цього року, після запрошення до участі в Конкурсі, ми негайно вирушили до нової героїні фільму — повстанської медсестри Лариси Сергіївни Томчук. Іншими словами, юні журналісти знову почали втілювати «історію людини в історію народу».

Лариса Сергіївна радо зустріла гостей такою щирою посмішкою, що ніхто не зміг і подумати, наскільки її доля була важкою. Під час зйомок розповідь так глибоко нас вразила, що кожен слухав, затамувавши подих, і зі слізьми на очах: ми бачили жакливі картини з її життя і намагались перейнятися тим світлим духом юної дівочої душі, відчути той надлюдський біль і безмежну любов до життя, до світу, до рідної землі. Закінчивши розповідь словами «Отаке моє життя...», Лариса Сергіївна поглянула на нас — і повернула до сьогодення.

Нам важко було щось опустити з розповіді жінки. Адже в її словах не прозвучало нічого зайвого чи не дуже важливого, та жорсткі умови конкурсу обмежували в часі: фільм не повинен перевищувати 5 хвилин. Тому ми старалися зосередити увагу на основних моментах. Кожен з гуртківців вклав у цей фільм частинку праці і своєї душі: ми шукали тематичні фрагменти фільмів, відповідний музичний супровід, готували текстові матеріали для озвучення — і монтували, монтували, монтували, що-разом стаючи на проїдену героїнею життєву дорогу...

Ми не чекали великого успіху фільму як мультимедійного проекту, а щиро прагнули перемоги життєвої історії, яка варта того, щоб про неї дізнались

усі. Від початку конкурсу і до його завершення історія про медсестру Тополю жила у нас з надією, що вона мусить доторкнутися до серця журі. Звістка про те, що наш фільм увійшов у шестірку найкращих робіт, і запрошення на фінал Конкурсу неабияк порадували нас: «Тополина доля», мабуть-таки, зацікавила суддів...

Мені випала особлива честь представляти наш гурток у столиці разом із керівником гуртка Валентиною Ігорівною Кашук. У Київському Будинку вчителя я зрозуміла, наскільки творча атмосфера панує серед учасників проекту: кожен захоплений тим, що робить, і живе тим, що сам створює. Всі фільмі-фіналісти були по-своєму цікаві, варті уваги і, на мою думку,

гідні перемоги. Ще більше вразили розповіді учасників: в їх очах жевріли промінці, що запалили їх творчий дух ще під час підготовки до конкурсу.

Після перегляду фільму «Тополина доля» я презентувала проект. Від хвилювання ледве стримувала сльози — і раптом відчула, як мої почуття передаються членам журі... Кожен із них висловив своє ставлення до побаченого. Було дуже приємно чути позитивні відгуки про нашу роботу. І тут пролунало: «Перше місце у Всеукраїнському конкурсі проектів «Врятувати від забуття» отримав гурток Кременецького педагогічного коледжу «Юний журналіст»!». Емоції переповнювали нас. Зізнаюся: ми були безмежно щасливі, що нашу роботу визнано найкращою!

Здобуту перемогу ми не вважаємо виключно нашою, адже головна заслуга належить героїні та її долі. Тут доречно відмітити: коли актори повністю не віддаються роботі, то і сам фільм не дійде цілком до глядача. І сама Леся-Тополя не тільки віддалась нашим кадрам, а ще раз пережила спогадами своє нелегке життя. Тому отримавши премію ми вирішили витратити на придбання слухових апаратів для нашої героїні. Вона цілком гідна того, хоча її життя необхідно оцінювати дещо іншими мірками.

Ми останнє покоління, яке бачить таких людей. Життя їх не вічне, але ми маємо змогу продовжувати його своєю увагою, своїм милосердям, своєю роботою.

«Юний журналіст» не зупиняється на досягнутому: ми йдемо вперед, шукаємо цінні скарби нашої України-Матінки, творимо новітню історію рідної землі. Тому готові до цікавих відкриттів. І до нових перемог!

